NĂM THỨ MƯỜI BA = SỐ THỨ 2440 — MỖI SỐ: 0$02 — NGÀY THỨ NĂM 7 MAI 1925

BIBLIOTHÈQUE DU TONKIN
DÉPÔT LÉGAL

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 3674

HANOI

	Trong 1 năm	Trong 6 tháng	Trong 3 tháng	Trong 1 tháng	Trong 15 ngày	Trong 7 ngày	Trong 1 ngày	Nam kỳ, Cao-miên, Trung-kỳ và Lào	Ngoại quốc
Một năm	6$00	6$00	6$00	6$30	6$30	6$60	12$00		
Các công-sở	»	8$00	8$00	8$00	9$00	00	»		
Sáu tháng	3$00	3$50	3$20	3$20	3$	30	6$00		
Ba tháng	1$50	1$75	1$60	1$60	1$65	3$00			
Một tháng	0$50	0$60	0$55	0$55	0$60	1$00			

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 65, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUÂN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 068 de large.
Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$15 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Việc kiện-cáo ở xã-hội ta

Mới dây một tờ báo Pháp có kể sự tổn phí về kiện cáo của người nước Anh, những người bị sự kiện cáo mà phải mất tiền, và số tiền tổn-phí bao nhiêu, đều ghi chép rõ ràng, có ý phàn nàn, muốn tỏ cho độc giả cùng biết. Ký-giả đọc đến chỗ ấy, bất giác xúc lòng cảm tưởng, muốn suy xét bàn nói cho rộng thêm ra. Việc là việc nước Anh, thiệt hại là thiệt hại của người Anh, có can thiệp gì đến mình, mà phải suy nghĩ cho bận bụng, bàn nói cho phí lời, nhưng tục ngữ ta có câu: có tật thì phải giật mình, ở xã hội ta bây giờ, thói kiện cáo cũng thật là thịnh, sự thiệt hại cũng thật là ghê, không biết bệnh ấy phát từ bao giờ, mà bệnh-tình càng ngày càng nặng, bệnh-căn càng ngày càng sâu, dẫn bậy giờ đã gần thành ra cổ-tật. Nếu lại cứ chừng nào tật ấy, nết cũ không chừa, thì từ dây trở đi, vài ba mươi năm về sau, lưu hại chưa biết đến đâu là cùng cực. Vậy ký-giả nhẫn thấy sự kiện cáo tổn hại ở nước Anh, mà nghĩ đến sự kiện cáo tổn hại của người mình, suy nghĩ bàn nói cho rộng ra, cho người mình biết bệnh của mình mà cùng nhau tìm thầy chạy thuốc vậy.

Những việc kiện cáo của người mình, nói ra thật cũng lắm chuyện buồn cười và đáng ghét. Không kể những việc tranh tụng, tư thì tiền trái gia tài, công thì quan-điền châu-thổ có quan-hệ đến quyền lợi đã đành, lại thường thấy ở các chốn thôn quê, chỉ ganh khí nhau một lời nói, ghen tức nhau một miếng phần, câu lành sành câu dữ, cái xấy nẩy cái ung, sinh ra khích bác hiềm thù, rồi đem nhau đến cửa công để thỏa lòng báo phục. Vì thế mới lôi thôi sinh sự, đâm lao rồi phải theo lao, kéo dài đến mấy tháng mấy năm, tổn phí đến hàng trăm hàng chục, mất cả gia-tư điền-sản, bỏ cả công ăn việc làm, tục ngữ Tây có câu: hòa mà chịu thiệt, còn hơn kiện, tục ngữ ta cũng có câu: được kiện mười bốn quan năm, thua kiện mười lăm quan cả ẵm. Đọc hai câu ấy thì biết cái hại về sự kiện, người lịch-duyệt cũng đã từng nói đến nhiều.

Suy nguyên ký cổ, một là vì kiến thức hẹp hòi, những người ở chốn thôn quê ta, phần nhiều chỉ loanh quanh ở trong nhà, săn-sóc vào mấy sào ruộng, không mấy khi chân bước ra khỏi làng, bảng ngày như ngu điếc mắt thấy tai nghe, rặt là việc càng lẽ ăn uống. dành nhau sang hèn ở chốn trung-đình; ganh nhau hơn kém ở ngôi hương ẩm, tả cục cục ủ ủ, chẳng biết thế nào là phải chăng, thế nào là luật-pháp, chỉ vì ganh hơi tức khí, mới hăng tiết mà làm liều. Hai là bị người khác xui xiểm; ở xã-hội mình nguyên vẫn có một hạng người, chỉ lợi dụng cái tính khờ dại của đồng-bào, để tìm cách sống nhờ ăn bám (mấy năm nay hạng người ấy lại càng nhiều thêm, mà cách sinh-hoạt của họ lại rất là kỳ quặc), chỉ rình có chút gì, thì bày đường vẽ chuyện, giục bị xui nguyên, đâm bị thóc chọc bị gạo, lừa dối xéo-xén để cầu mối lợi riêng cho mình. Người nhà quê mình khờ dại, có hiểu gì kẻ hiểm mưu sâu của họ đâu, chỉ nhẹ dạ hay tin, nói làm sao bảo sao làm vậy, rồi mới tự mình mắc vào tròng, sa vào cạm, đem của mồ hôi nước mắt ra mà nuôi một lũ thầy cung thầy cò.

Tuy chánh phủ cũng có ý muốn răn dọa cho dân sợ, đặt ra lệ, phàm những người muốn chống án lên tòa trên, thì phải nộp trước tiền án-phí; quan địa-phương cũng có người lưu tâm đến việc ấy, năm trước dây quan tỉnh Hà-đông cũng có hỏi ký-hào nghị-viên về cách làm cho dân chi tụng; nhưng than ôi! vì hai cớ đã kể ở trên kia, tri dân còn mơ tối như thế, người đứng bên xui giục lại càng ngày càng nhiều như thế, trách gì ở các chốn nha môn, vẫn thấy những người chẫu chực ra vào, mà thói tệ ấy vẫn không thấy bớt đi chút nào cả.

Vậy muốn cho ở các chốn thôn quê bây giờ bớt cái thói kiện cáo, để yên thân mà lo tính công việc làm ăn, phải mong vào các bực dân anh dân chị có vị vọng, có học-thức, có nhiệt-thành, có công đức, mới được. Những bực dân anh dân chị, nhất là những người có chân hương-hội, tưởng nên nghĩ rằng mình là người lại mất của dân nay gặp cái hội cải-lương, thì cái việc hưng lợi trừ hại cho dân em, chánh là một cái trách-nhiệm qui-báu của mình đó, mà cái sự hại ở chốn thôn quê bây giờ, còn gì to bằng sự kiện cáo nữa. Ngày thường thì đem tân luật của nhà nước san định mà giảng giải cho dân em nghe; gặp có việc gì lỗi thôi, thì lấy lời lẽ mà hòa giải, cho dân em hiểu lẽ phải lẽ chẳng, rồi lại nói rõ những sự tổn hại vì kiện cáo mà sinh ra. Dân em đã hiểu được luật-pháp, không đến nỗi mập mờ, khi làm sự lại biết lẽ phải chăng, khỏi bị quân gian hiệt xui xử, và lại nghĩ đến sự tổn hại ghê gớm, thì chắc cũng biết sợ, mà những cái hứng xăng khí dại cũng bớt đi được dần dần. Nếu các bực dân anh dân chị ở trong làng, biết cái bản phận của mình đối với dân em, muốn cho trọn vẹn cái trách-nhiệm của mình trong cuộc cải-lương hương-chánh, không gì hơn đem cái nhiệt-thành của mình và dùng cái thế-lực của mình, tìm phương mà chữa cái bệnh ham kiện cáo của dân em, may ra cái cổ-tật mấy đời nay mới mong có ngày khỏi được.

H. T. B.

Âu-châu điện-tín

(Indopacifi)

Ngày 5 Mai 1925

Việc bầu-cử hội-viên thành-phố ở Pháp

Việc bầu-cử ở Paris kết cục như sau này: 49 người trúng cử:

4 người về đảng bảo-thủ và tự-do;
11 người về đảng cộng hòa;
19 người về đảng cộng-hòa tả đảng;
5 người về đảng cấp-tiến độc-lập;
1 người về đảng cộng-hòa xã-hội;
1 người về đảng cấp-tiến xã-hội;
6 người về đảng xã-hội;
2 người về đảng cộng-sản.

31 ghế chưa đủ phiếu phải bỏ phiếu lần thứ hai.

Cái tình bình ở ngoại châu thành cũng vậy. Nhân dân Paris không hoan-nghênh đảng cộng-sản.

Kết cục việc bầu-cử ở các tỉnh xem ra tả-đảng liên-hiệp đoàn hơi thắng, nhất là ở Lyon, Strasbourg, Bordeaux, Perpignan và Clermond Ferrand.

Các báo đồng thanh công nhận rằng việc bầu cử yên tĩnh và các nhà dự bảo đến bỏ về rất đông.

Ông Léon Daudet ứng cử nguyên-lão nghị-viên

Báo *Action française* đăng tin rằng ông Léon Daudet sẽ ra ứng cử nguyên-lão nghị-viên ở hạt Maine et Loire.

Nước Thổ với nước Pháp

Fethy Bey đại-sứ nước Thổ đã đệ trình ấy nhiệm trạng với quan Doumergue.

Việc tại Maroc

Thống-chế Lyautey tới chiến-trường để trông nom việc dụng binh ở Ouergha.

Một cuộc bay ở Phi-luật-tân

Một chiếc thủy-phi-cơ bộ hải-quân bay vòng trên 28 giờ 36 phút, cả thảy độ 306 kilomètres.

Ngày 6 Mai 1925

Ngày hội Jeanne-d'Arc nay mai

Tại hội-đồng các quan thượng-thư, ông Briand có trình bày cái hiện-tình ngoại-giao. Hội-đồng định cấm ngày 10 Mai này nhân dịp lễ Jeanne-d'Arc không đâu được rước xách.

Xe điện và ô-tô đình công

Vì việc trừng phạt những người bỏ việc ngày 1er Mai mới rồi, nên một it người làm xe-điện và ô-tô ở miền Paris đình-công

Việc bầu-cử nghị-viên thành-phố ở Pháp

Cứ theo như tin sau cùng, thì kết-cục việc bầu-cử ngày chủ-nhật mới rồi có 191 ghế bầu xong, và 264 ghế phải bỏ về lần nữa.

Việc tại Maroc

Ở miền tây đường trận Pháp, tướng Colombat đem lương thực đến cho các đồn nhỏ. Ở miền giữa, đại-tá Freydenberg tiến đến Anerdha và đánh đuổi ở các chân của quân Rifains đóng. Ở miền đông, đại-tá Cambay đánh đuổi quân phản nghịch. Nghe dân Ad del Krim có 20.000 quân đã khai thế công.

NƯỚC NEPAL BÁI NÔ

Vua nước Nepal (Ấn-độ) mới có dụ bãi nô. Số nô-lệ ở nước ấy, trước đây tới 51,000. Các chủ nô-lệ mà giải phóng đi, được nhà nước bồi thường cho. Chính vua nước ấy cũng đem một số tiền riêng của mình để chi vào việc ấy. Nghe nhà không muốn lấy tiền bồi thường, thì chỉ được giữ nô-lệ trong bảy năm nữa thôi.

MỘT BÁC-SĨ NƯỚC ANH XUẤT CHẾT VỀ HƠI NGẠT

Mới đây giáo-sư Harold Lefroy, là một nhà bác sĩ đại-danh ở Londres thí nghiệm một thứ hơi, một xuýt nữa thì chết. Bữa hôm ấy bác-sĩ đương ngồi trong một cái buồng riêng để thí nghiệm về cái sức mạnh của hơi ngạt đối với một giống, không ngờ chính mình cũng bị hại vì hơi ngạt ấy. Bác-sĩ thấy trong phòi cháy đốt lên, bác-sĩ vội vàng chạy ra mở cửa nhưng trong người loáng choáng không sao mở được, sau bác-sĩ cố gượng chạy ra ngoài đến nhà ngang, thì ngã lăn xuống đất không biết gì nữa. Người nhà gọi thầy thuốc phải dùng dưỡng pha mới tỉnh được. Hơi ngạt của bác sĩ thí nghiệm hôm ấy là một thứ hơi rất độc chế ra sau buổi chiến-tranh.

Tin Trung-hoa

Xưởng khí-giới nổ

Các báo ở Londres đăng tin rằng xưởng khí giới Tứ xuyên, ở gần Phù-châu bị nổ. Bốn chục người chết, nhiều người bị thương.

(Havas)

Tình hình Quảng-đông

Hồ hán Dân vì thấy thế lực Đường-kế-Nghiêu mạnh lắm, nên đã phải đổi ý hướng để giữ địa vị của mình. Nghe đâu đã cùng với đại-biểu Đường là Khổng Canh định cái đại cương liên trị miền tây nam như sau này: Một là Quảng-châu tỉ ông đốc thừa nhận Đường làm phó nguyên súy; hai là tổng bộ kiểm quốc liên sẽ cử đặt ở Vân-nam, còn các tỉnh Tây Nam đều có đặt chi bộ liên quân; ba là tổ chức nên chính-phủ kiểm quốc tại Quảng-châu. Liêu-trọng-Khải là thủ lĩnh đảng cộng sản bất sức phản đối Hồ về việc ấy. Nếu điều đó mà thực hiện được thì tình hình Quảng-đông phen này sẽ biến đổi to.

Báo Anh đối với Trung-hoa

Một tờ báo Anh ở Londres có đăng mấy câu rằng chính-phủ Anh chủ trương về việc lấy cả lực-lượng vào việc trung-hoa. Đoàn-kỳ-Thụy đã điện cho Cau-triền-Sân là công-sứ ở Londres phải gửi thư đến báo lấy cải-chính về việc đó, vì mấy lời ấy khiến chongười ta lấy làm chú ý lắm.

Cách sinh hoạt của Tào-Côn

Nghe đâu lão Tào-Côn bị bắt-giam cấm, đảng Phùng-ngọc-Tường định đưng thuốc độc bỏ cho Tào chết, nhưng vì sự cơ bại lộ, Đoàn-kỳ-Thụy biết được, bèn hạ lệnh giáo cho hai bộ nội-vụ và lục-quân phải chịu trách nhiệm trong non Tào, vì vậy mà sinh mệnh của Tào được an toàn, nếu không thì khó giữ cho khỏi có sự nguy hiểm.

Hiện Tào ở Diện khánh lâu, cách sinh hoạt xem ra dễ chịu, ngày nào cũng cứ hút thuốc phiện trần, hút xong lại giở ra viết mấy tờ chữ đại tự và sáng bọn khách bỏ chuyện làm vui. Có ai nhắc đến Phùng-ngọc-Tường thì Tào chỉ ngẩn mặt lên trời mà cười. Tào ở trong ấy vẫn lấy làm lo cho Ngô-bội Phụ lắm, là vì Ngô tỏ có kế nào thì sự mưu hợi chăng,

MỘT THỨ LỌC LÀM CHO QUANG-TUYẾN X MẤT ĐỘC

Trong một kỳ hội-nghị mới rồi, cách-trí hàn lâm viện có nghe ông Daniel Berthelot trình bày về việc ông J. Rister và ông P. Mondain chế được một thứ lọc làm cho quang-tuyến X. mất độc đi. Xưa nay bệnh nhà bác-học khảo nghiệm về quang-tuyến X đã bị tổn hại về nghề ấy, vì quang-tuyến X, có sức trị bệnh rất mạnh, nhưng dại là một thứ rất nguy-hiểm cho sức khỏe mình, đại khái như bác-sĩ Bergonie bị cụt chân ít nay mấy lần, rồi sau đó chết về cái nghề ấy. Cứ như lời ông Berthelot, thì cái lọc ấy có thể ngăn trở cho những sự độc của quang-tuyến X. không hại cho người ta, mà lại có thể dùng để trị-bệnh cho những người bị bỏng về quang tuyến X nữa. Cái lọc nói trên này mà quả nhiên thế, thì việc dùng quang-tuyến X. để trị bệnh ung độc sẽ được thịnh hành lắm vậy.

SỐ TIỀN LỜI CỦA NƯỚC PHÁP thu được trong một năm về cái độc quyền bán thuốc lá và diêm đốt

Tiền thu về thuốc lá trong năm 1923 được 1816 triệu, so với năm 1913 được 545 triệu, thì tăng lên được 231,5 /. Tiền chi về năm 1913 mất 108 triệu, mà về năm 1923 mất 524 triệu, tính ra tăng lên 382 /. Số tiền lời về năm 1923 là 1293 triệu, mà về năm 1913 được 437 triệu tính ra tăng được 194 /.

Tiền thu về diêm đốt về năm 1923 được 127 triệu, và về năm 1913 là 44 triệu, tính ra về năm 1913 tăng lên 189 /. Tiền chi về năm 1913 là 12 triệu, và về năm 1923 là 55 triệu, tính ra tăng lên 358 /. Số tiền lời về năm 1923 được 72 triệu, mà về năm 1913 được 32 triệu, vậy xổ năm 1923 ăng được 129 /.

Giải đáp những điều pháp-luật

CÂU HỎI. — Tôi là Đỗ xuân-L..., thành-lồng tổng H. có mấy lời về nhờ quý-báo làm ơn giải đáp cho đỡ ơn vạn bội.

Nhà-nước năm nào cũng có ra nghị-định chỉnh đốn lại lương-bổng, thăng thưởng và tiền đỡ ăn đất đỏ cho trên từ các quan dưới đến các hàng binh lính. Về bậy giờ đến cả chức-dịch các xã cải-lương cũng có nghị định cho tích quỹ lấy tiền lộ-phí mà những người ấy cũng đã được ăn lương bằng xã.

Duy có hàng chánh phó-tổng chúng tôi là phải chịu trách nhiệm to, việc gì nhà-nước cũng trách cứ đến, mà lương bổng đã không có, đi lên tỉnh xuống phủ lại phải mất tiền của nhà, thăng thưởng tới 3 năm và 5 năm mới được một lần, như tử thật là thiệt riêng cho hàng chánh phó tổng chúng tôi quá. Vậy nay xin quý báo làm ơn chỉ bảo giúp cho chúng tôi biết rằng:

1. Chánh phó-tổng có thể xin nhà-nước cho ăn lương tháng và đi đâu có tiền lộ phí được không?

2. Có thể xin được thì làm gì ấy kẻo ở đâu?

Xin quý báo làm ơn trả lời mục «Giải đáp những điều pháp-luật» cho được minh bạch, ân tạ vô cùng.

TRẢ LỜI. — Không, vì chánh phó tổng là chức do dân cử ra, không phải là viên chức Nhà-nước tự bổ ra, xưa nay không bao giờ có lương bổng cả. Thế thì thường ông đừng làm đơn kêu mà vô ích.

Tự do diễn đàn

Mấy lời bàn về kỳ thi Sơ-học yếu-lược

Kỳ thi Sơ-học yếu-lược quan-hệ đến sự phổ-thông giáo-dục của người mình là dường nào, đến thời độ quốc-văn làm sao, trên báo chương đã từng nói đến. Nay chỉ nhân trong lúc khắp kẻ cho thôn quê, các cậu trẻ con đang nôn-nao về việc đến đọn ông-sĩ, các nhà thức-giả đang phân-vân về sự điểm duyệt của hội-đồng sát hạch, lấy thiển kiến bàn mấy lời cùng những nhà giáo-dục sắp sửa dự vào hội-đồng khảo-hạch, để cho học-trò ứng thi khỏi phải hỏng oan.

Nói cho đúng thì chữ quốc-ngữ mới có địa-vị trọng-yếu trong nền Sơ-học từ ngày có bản nghị-định cải-lương học-vụ ngày 18 septembre năm 1924, mà chữ quốc-ngữ cũng mới bắt đầu dạy cẩn thận từ ngày bản nghị-định ấy thi-hành, gọi là cẩn thận nghĩa là không đến nỗi cẩu thả lắm như trước mà thôi, chứ cũng còn khuyết-điểm nhiều, số thì giáo có đã tự cách dạy bằng quốc-ngữ cũng hiếm lắm, — thế mà hội-đồng chấm thi muốn cẩn toàn trách bị ngay từ kỳ đầu tiên này thì tưởng cũng khó khăn, ấy là không kể đến những sai lầm của học-trò các trường tư và các tư do thi-sinh, trước kia chẳng có chương-trình gì nhất-định, qui cả gì phân minh cả.

Trước hết hãy nói về bài âm tả. Bài âm-tả này cũng tỉ trường dạy được hợp phép, thường thường chỉ giải nghĩa giảm ba chữ khó, rồi đọc cho học-trò viết, mà nhiều người đọc không phân biệt tiếng nặng, tiếng nhẹ gì, cho nên học-trò viết lẫn lộn cả; viết xong thì chữa lẫn cho nhau, thầy cũng không mấy khi giảng cho học-trò biết sở dĩ làm sao tiếng này phải viết thế này, tiếng kia phải viết thế khác; thầy đã không để ý đến cách viết thì trò tất nhiên cũng theo gương thầy mà viết quang viết bậy. Vậy lắc đọc tưởng nên đọc cho rõ ràng, như tr (trện), s (suơng), gi (gia) thì đọc nặng, để phân biệt với ch (chện), x (xương), d (da) phải đọc nhẹ và r (ra) phải đọc đúng như âm vận của nó. Còn khi chấm tưởng cũng nên khoan dung đôi chút, chỉ chữ nào mất hẳn quốc dấu, có thể làm sai nghĩa cả câu, như trận viết ra trận, thì hãy đánh một phết, còn những chữ nặng viết ra nhẹ như trận viết ra chận thì tạm dung cho một lần đầu ma thôi đánh nhà phết, nay một phần tư phết mà thôi tây theo nghĩa sai nhiều lắm. Những chữ hay nói lắm như cầm (cầm vật gì ở tay, hay cầm cố, với cầm (cái cầm người ta,) bẫy (bẫy biện, bẫy đặt) với bay (một dân con chạy lạc bay), chỉ viết sai một cái dấu có thể làm sai nghĩa, cũng nên tạm khoan tha cho mà kể vào những phết nhẹ. Không thế tại thi sinh cũng kao lòng mà viết dưới 5 phết, giữ cho khỏi bị loại được.

Đến bài luận, cái thông bệnh của học-trò trẻ con là không biết chấm câu; trong một bài luận mười dòng chẳng gặp một dấu phẩy, dấu chấm nào, mà lại thường có vô số tiếng thì tiếng mà aen vào, nhiều lắm trong các bài tự sự, có khi gặp trong từng ấy hàng chữ không được một ý tứ gì. Vậy ta cũng đừng nên vì thế, lấy những bài của trẻ lớn tuổi hơn làm tỉ-lệ, mà đánh hỏng, vì lấy một đứa trẻ con 10 tuổi thì đã làm gì ăn nói được gọn ghẽ, nuông nỗi cái khí luận quốc ngữ ấy các thầy cũng không nấy khí dạy kỹ càng.

Sau đến bài tính. Trong nghị-định nói: «tính đố về toán-pháp thường dùng và cách đo lường, phải có bài giải.» Trong 45 phút đồng hồ mà hai bài tính, t.l cũng không thể ra khó hơn trình-độ lớp Sơ-đẳng được, nghĩa

là không ra ngoài sự mua bán lời lãi trong thị-trường. Nhưng cái bài giải ấy thế nào? Tiếng Pháp là solution raisonnée, nghĩa là bài giải có suy-luận. Vậy như nói: một mẻ vải giá 5 hào, 6 m. vải giá 6 lãn 5 hào hay là: 5 hào × 6 = 30 hào, có phải là lời giải có suy-luận chăng? Cứ ý-kiến thiển-cận của tôi thì cũng vị tất đã phải, vì cách ấy chỉ nên dùng để giảng bài mà thôi, chứ không nên cho viết vào bài giải. Bởi vậy ta cũng không nên thấy trong một bài giải không dùng cách ấy, chỉ nói so-lược rằng: giá 6 m. vải mà bớt điểm đi. Lại còn cách đặt tính trong bài giải. Học trò trẻ con thường có thói quen viết: 6 × 5 hào = 30 hào; hay 4 — 2 = 2 g hay là: 30 hào : 5 hào = 6 m; chứ không viết: 5 hào × 6 = 30 hào; 4 $ - 2 $ = 2 $; m. 30 : 5 = 6 m. hay 1 m. × 30 : 5 = 6 m. Cách viết lẫn lộn như thế cũng rất quan-hệ, trước khi chấm hội đồng tưởng phải bàn bạc có kỹ tưởng để khỏi đánh hỏng oan. Sau lại đến bài tập đọc quốc văn. Bài này cũng không mấy trường dạy được phân minh. Các giáo-viên thường cho cái giờ này là một giờ buồn lắm, nhất là ở các lớp dưới, những bài tập đọc «ru ngủ» không có thú vị gì, cho nên chỉ bắt học-trò đọc vài mươi lượt, hỏi qua loa giảm bảy câu cho qua giờ đoạn buổi mà thôi.; bởi vậy học-trò không tìm quen không hiểu thế nào là câu thanh-ngữ, thế nào là tục-ngữ, phương-ngôn, thế nào tiếng đồng nghĩa, phản nghĩa vân vân, thì khi đi thi các bỡ ngỡ lắm. Lại còn cách giải nghĩa một tiếng một câu, từ trước đến nay chưa có gì làm chuẩn đích. Các quan trường tưởng nên dung thứ cho một vài phần nhất là về cách giải nghĩa, một tiếng bằng cách thí dụ, miễn là xác được xem thì sẽ cũng có hiểu ít nhiều.

Vì một tấm lòng nhiệt-thành với nền phổ thông giáo-dục của nước nhà, mong cho kỳ thi Sơ học yếu-lược đầu tiên này được kết quả mĩ-mãn để khuyến khích dân ấu-trĩ và nhất là những người chốn hương-thôn để ấm đến đương học văn của con em mình, và để tỏ ra cho người ngoại quốc biết rằng sự giáo-dục ban-sơ bằng tiếng mẹ đẻ của mình cũng được tốt đẹp, nên giải bày chút ý-kiến thô-thiển cùng cai hội đồng sát hạch, các rằng trong các lời-đồng ấy sẽ có những nhà sư-phạm cao-minh cần di nhân lợi, không để đến nỗi vì sự dạy quốc-văn còn khuyết điểm mà học-trò dự thi phải hỏng oan.

Nhân tiện lại đề xét một vài điều khuyết-điểm của sự dạy quốc-văn để từ nay các nhà giáo-dục lưu tâm đến, cho cái lòng khoan-dung của hội-đồng điểm-duyệt mỗi năm một hẹp lại, thì sự kén lọn mới được đích-đáng, và cái bằng Sơ-lược yếu-lược mới có giá-trị vậy. -P.

THI BẰNG SƠ-HỌC

Muốn thi bằng Sơ-học Yếu-lược, tất phải luyện-tập quốc-văn; mà muốn luyện-tập quốc-văn thì không gì bằng đọc «Chuyện Giải-trí».

Đã ra đến tập thứ V

VĂN UYÊN

Tự thuật

Tuổi ngoài hai chục ruột gan sôi,
Trần-ai lênh-đênh mấy đoạn rồi.
Cuộc thế khắt-khe sao mãi nhỉ?
Nước cờ tàng bỉ biết bao thôi!
Chuyện đời từng đã đầy tai nhức,
Ngẫm lợi sao cam bỏ gối ngồi.
Tâm sự có chăng trời thấu tỏ,
Tuổi ngoài hai chục ruột gan sôi.

Phượng-đình Ng-văn-Chương

Tối giao thừa tự thuật

Chẳng biết nhà ai tết thế nào!
Nhà mình chưa biết tính ra sao.
Giao thừa giờ hãy đành suông vậy;
Nguyên đán mai rồi sẽ liệu nào.
Lọ phải bánh chưng cùng thịt mỡ,
Hay gì pháo nổ với nêu cao.
Vui xuân ta vẫn vui xuân mãi,
Chỉ ngán không ai chuốc chén đào.

Chào xuân

Thanh-đế từ đâu đã tới chơi?
Nước-non mừng-rỡ khắp đòi nơi.
Chân trời ngàn cỏ xanh xanh rợn,
Mặt đất muôn hồng thắm thắm tươi.
Rìu-rít đầu cành oanh học nói;
Rập-rìu trước gió én đưa thoi.
Vui xuân nức muốn xuân vô tận,
Một tấm lòng thơ kể mấy mươi.

Đêm khuya hỏi cuội

Đêm khuya hỏi chú một đôi lời:
Sao gốc cây đa cứ cắt ngồi?
Hẳn định cuội ai trong nguyệt ghẹo?
Hay là dòm khách dưới trần coi?
Đường trèo tới đấy, đường nào đấy?
Tán những gì chơi, tán để chơi?
Muốn bọn cùng nhau đừng nói dối,
Nếu tin ta sẽ quyết lên trời.

Vịnh ông Táo

Mũ-áo, cân-đai rõ thật sang!
Ngờ đâu người thế lại lòng tham.
Bày ra cái chuyện chầu trời ấy,
Làm tổn bà-con chín bạc ngàn.

Phong rao

Quả cau nho nhỏ em bỏ làm đôi,
Tay đưa, miệng gửi mời anh xơi trầu.
Trầu này cho thắm duyên nhau,
Đề cho tình trước, nghĩa sau vẹn-tròn.

* * *

C ẳng tham cái bút, cái nghiên;
Chẳng tham ruộng cả, ao liền gì đâu.
Phải duyên, phải kiếp cùng nhau,
Dẫu rằng áo vải, cơm rau cũng màng.

* * *

Cậu ơi, trả nón em nhờ,
Để em đi chợ em lo ban nàng.
Nhờ xưa cha mẹ dặn rằng:
Gái mà ngoan-ngoãn thì đừng lắng-lơ.

Nguyễn-hữu-Chiểu.

Tự thán

Chị em ơi, tính đốt tay hai mươi
Mấy tuổi rồi, quanh quanh quẩn quẩn cái nợ đời giá biết bao xong.
Chị em ơi, lúc canh khuya ngồi tựa chõn thư-phòng, năm canh tràn thở cái nỗi long mà đau, ông xanh xanh kia đứng ở trên đầu, hỏi ông có biết cái nỗi sầu ai hỏi cho ai.

Chị em ơi, nghĩ tiếc cái công kinh-sử dại mai, mười năm đèn sách mà nỡ hoài mất cả cái công, nghĩ nguồn cơn mà chua xót trong lòng, ân cha nghĩa mẹ giả biết bao xong hỡi trời.

Chị em ơi, tấi cái tấm thân cũng một kiếp người, cũng vòng thì lễ, mà cũng nỗi trăm anh.

Hành-thiện Đặng-xuân-Quỳnh

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 27 độ
15 giờ 30 độ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một ta.	14	20
— nhì, —	13	50
— ba, —	12	50
Thóc hạng nhất, —	9	10
Bắp ngô —	10	15

Giá bạc. — Kể từ ngày 6 Mai 1925, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 f. 78.

Việc bầu-cử nghị-viên thành-phố. — Chúng tôi có lời cảm tạ hết cả các ngài đã đến bỏ phiếu bầu cho chúng tôi hôm chủ nhật mới rồi.

Tuy rằng số phiếu chưa được cập lệ, song các ngài đến bầu cho chúng tôi kể đến ba bốn trăm vé, thì tất là các ngài cũng đã có bụng tin dùng chúng tôi, thì đến kỳ bầu lại chủ nhật sau này, chúng tôi lại xin các ngài đi đông mà bỏ vé cho.

Sau này xin sẽ có tờ đạt riêng gửi hết cả các ngài có tên trong sổ dự-bảo.

Nguyễn-văn Vĩnh,
Phạm Quỳnh,
Lê-văn-Phúc,
Trịnh-xuân-Nghĩa.

Hội kỷ-niệm bà Jeanne d'Arc. — Đến ngày 10 mai này hồi 7 giờ sáng tại đường Puginier sẽ có cuộc điểm binh mừng ngày kỷ niệm bà Jeanne d'Arc (bà Nauyo-an). Các công-sở sẽ treo cờ và tối đến thắp đèn cả. Thành-phố có lời mời nhân-dân hôm ấy kéo cờ cho.

Nếu hôm ấy trời tạnh ráo thì sẽ có hai chiếc máy bay dự cuộc điểm binh và lượn trên không trung.

Đúng 7 giờ sáng hôm 10 Mai thì quan Toàn-quyền và quan Thống-soái sẽ tới rạp, các ngài qua đường Carnot và đường Victor Hugo tới nơi, có đội kỵ-mã đi giữ an mật. Khi các ngài tới nơi thì quan nguyên-soái ra lệnh thổi kèn *garde à vous*, rồi các hàng quân bồng súng chào và thổi kèn *aux champs*, phường nhạc binh thì cử bài quốc ca Pháp. Quan Thống-soái sẽ đi duyệt các hàng quân.

Quan Bố-lý Eckert về nghỉ. — Quan Bố-lý Eckert cứng đến thượng tuần tháng sau thì về qui quốc nghỉ mấy tháng. Chưa rõ là quan cai-trị nào sẽ tạm ngài trong cái chức-trách nặng nề là chức-trách đứng đầu một tỉnh phố lớn như thành phố Hanoi ta. Nhân quan nguyên Bố-lý Jaboulle hiện sung chức Giám-đốc chính-trị ở Trung-kỳ vừa ra Hanoi hôm qua mà có nhiều người đoán rằng ngài sẽ đến thay quan Bố-lý Eckert chăng.

Hội-đồng tư-vấn khuyết: hai chân ở Hanoi. — Hà-thành ta sắp sửa phải tàu hai chân nghị viên tại Hội-đồng tư vấn Bắc kỳ, là một chân thương-mại nghị-viên thay cho ông Mạc-đình-Tư mới từ thế và một chân thứ dân nghị-viên thay cho một ông mới xuất chính.

Tin đường sá. — Quan Công-sứ Yên-bay vừa điện về rằng vì trận bão vừa rồi, một cái cây lớn đổ làm hỏng mất cái cầu ở đường Đồng-Giăng đi Lục-an-châu. Vậy xe ô-tô và xe bò tạm không đi lại được ở quãng ấy.

Các kỳ thi Sơ-học yếu-lược. — Vì số học-sinh ứng thi nhiều quá cho nên học sinh các trường công trường tư và học-sinh học ở nhà phải thi làm mấy hôm mới xong. Ngày hôm nay học-sinh các trường công đã vào vấn đáp.

Trong một số trước, bản quán đã đăng các bài tới ở trường Amiral Courbet để độc giả biết đại ý kỳ thi này là thế nào. Các bài ra ở các trường khác, trình độ đại khái cũng như trình-độ các bài đã đăng, nghĩa là vượt quá cái học sơ-đẳng một tí. Như bài âm tả quốc-ngữ mà hỏi nghĩa những chữ: truyền bá tư-tưởng, chữ hoàn cầu, (trường Amiral Courbet) chữ trung trực, công việc về đời nhà Mạc, ông Trần-võ là người nước nào, văn văn (trường Sinh-từ) thì ít trường đến người lớn đã vị tất mấy người giải được. Đến như Pháp-văn thì có bài âm tả *dangers de l'oisiveté* (trường Sinh-từ) cũng khó quá. Xem như các kỳ thi Sơ học Pháp ở các trường bên Pháp, nghĩa là học-trò Tây đi học ở nhà trường được bốn năm năm rồi, cũng không có mấy bài khó như thế.

Vậy thì ngoại những học-sinh vào sức học lớp trung đẳng (moyen) và cao-đẳng (supérieur), các học-sinh lớp sơ-đẳng (élémentaire) khó lòng mà trúng tuyển được, trừ ra các học-đường sát hạch có đánh nhẹ tay lắm thì mới có nhiều học-sinh đỗ được.

Kỳ thi vào ngạch cai trị. - Những ông có tên sau này được trúng tuyển kỳ thi vào học phó cai-trị:

MM. Trung-ấy Bon, Benhemme de Montagut, biên-tập-viên; Trung-ấy Cyprès, Dubois, biên-tập-viên; Emmanuelli, phó cai trị, Ferlandes, François, Gautier, Guirlec, Hoeffel Labbey, Le Roy, Pierrot, biên-tập viên; trung-ấy Regnier, Rivière et Schneyder, biên-tập viên; đại-ấy Thierry, Payan, biên-tập viên; trung-ấy Vavasseur, đại-ấy Veyssières.

Bằng luyện tập võ bị. — Các cậu thiếu-niên có tên sau này muốn thi lấy bằng luyện tập võ bị (Brevet de préparation militaire élémentaire) thì đến ngày 7 Mai tới 16 giờ 30 phải đến buổng học trại binh đội thuộc địa thứ 9 (caserne du 9e colonial, salle des élèves) để ứng thí:

Bean Georges, Grenès Paul, Abry Paul, Armanet Jean, Lebon Albert, Caillard Ferraud, Zonchetta Mirko, Mai-trung-Thiệc, Bùi-đình-May, Hoàng-Thông.

Các kỳ thi theo thứ tự như sau này:

Ngày thứ năm 7 Mai từ 17 đến 18 giờ: thi thực-hành có cho điểm số;

Ngày thứ sáu 8 Mai từ 17 giờ đến 18 giờ: thi thực-hành không cho điểm số, xem người nào không trúng cách thì loại ra.

Ngày thứ bảy 9 Mai, buổi sáng: thi tập đi

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)
Mỗi ngày công bán viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi lọ: 0 $ 90

Nhà máy điện

QUẠT MÁY MARELLI

Quạt plafond kiểu lớn. . . 860 f. 00
Quạt plafond kiểu nhỏ. . . 730 f. 00
Cả liền công đặt

RẠP CHỚP BÓNG PHỐ HÀNG BUỒM
FAMILY-CINÉMA — HANOI
Tuần lễ chiếu bóng rất đặc biệt!!!
Từ thứ bảy 9 đến thứ sáu 15 Mai 1925
Mỗi ngày hai buổi chớp
CHIẾU ĐẠI PHIM ẢNH TÀU
chuyên Tàu
ÁI TÌNH VÀ PHÉP CÔNG-CHÍNH
« Amour & Justice »
Phim ảnh này của hội làm phim Tàu ở Thượng-hải làm ra chụp tại nước Tàu — kể rõ vai nhỏ đến vai lớn đóng trò, toàn là người Tàu cả.
Phim Tàu của hội làm ảnh Tàu làn này mới chiếu ở Đông-pháp này là lần thứ nhất.

Bán một cái ô-tô Citroïen 2 chỗ ngồi, còn tốt lắm giá 850 đồng. Hỏi tại 49, phố hàng Ngang Hanoi.

BÁN CHỊU

Các thứ Tủ sắt đựng bạc, có đủ các thứ kiểu lớn nhỏ, khóa kín, có combinaison, được trả tiền làm nhiều lần, xin mời đến hay là viết thư về hỏi nhà «LA PERLE», 11 & 13, phố Tràng-thi (Rue Borgnis-Desbordes) Hanoi, và ở đấy có bán cả các đồ chơi bày trong nhà, làm quà hay là đem biếu, thật đủ quý đẹp và sang trọng.
Mời các quý-khách chiếu-cố cho.

HIỆU BÀO-CHẾ:
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở ĐÂY

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOURET
Thương tâu ký nghị đồng Bắc-Kỳ hội-tinh Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Saïd Al-cập) Med.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu bệnh giang mai
Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG: Giá 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 22.
GIÁY NÓI số 296

Ngạch học chính. — M. Trần-v-Hinh, giáo-tập tập-sự trường Ngô-khê huyện Bình-lục (Hà-nam), vì có sự gian-lận trong kỳ thi bằng Sơ-học Pháp Việt (khóa năm 1923) nên bị bãi chức.

Văn-bằng Sơ học Pháp-Việt số 2057 đã phát cho M. Hinh ngày 24 Mars thì nay thu lại.

Dịch trâu bò. Tại địa hạt huyện Phú-ninh (Phú-thọ) có dịch trâu bò.

Dì trường. Trường Sơ đẳng Đông thụy, phủ Lý-nhân, (Hà-nam), trước ở làng Thanh-nga nay đi sang làng Đông-thụy.

NHÀ MUỐN BÁN

Muốn bán một cái nhà kiểu tây giá 3.500 $ 00.

Ai muốn mua xin mời lại số nhà 24, phố hàng Trống, Hanoi, nói truyện.

Quan Bốc-tơ Bi-cô-man
Y-khoa tiến-sĩ
Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sát thường, cảm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng cái trẻ-con.
Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Giá, số nhà 33, Hanoi Dây nói 214.
Quan Bốc-tơ có cả nhà cho người ốm, người ốm đến nằm. xi cho tại nhà 2062

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Chương-trình ngày kỷ-niệm bà Jeanne-d'Arc. — Hồi 10 ngày 4 mai vừa rồi, ban hội-đồng về hội-hè đã họp tại tòa Đốc-lý, do quan quyền Đốc-lý Paquin chủ-tọa, để ấn-định chương-trình ngày hội Jeanne-d'Arc như sau này:

Thứ bảy 9 Mai 18 giờ: bắn súng đại-bác; 9 giờ rước đèn.

Chủ-nhật 10 Mai: 6 giờ bắn súng đại-bác; 7 giờ điểm-binh. Khi điểm binh có lễ có máy bay lượn trên không; 10 giờ làm lễ tại nhà thờ, có phường nhạc của vệ binh Bắc-kỳ thứ hai hòa-nhạc; 16 giờ đá bóng; 18 giờ bắn sú-g; 20 giờ phường nhạc của vệ binh Bắc-kỳ thứ hai hòa-nhạc tại trước nhà hát tây; từ 20 giờ đến 22 giờ chớp bóng giữa trời cho thiên-hạ xem.

Việc tòa án. Phiên tòa ngày thứ hai 4 Mai 1925 xử những việc sau này:

Đoàn-v-La bảy cây cối trong một khu rừng đã nghiêm cấm phải phạt 15 ngày tù và 100 quan; Ng-v-Chi cũng can vào việc như trên này phải phạt vắng mặt 15 ngày tù và 100 quan; Phạm-v-Hà đốn gỗ không có giấy phép phải phạt 2 tháng tù và 100 quan; Cao-v-Thông bị thua là ăn cắp 3 $ và cái áo giá 1 $ của Hoàng thị-Thân được thả vì không đủ chứng cớ; Trần-văn Sự ăn cắp đồ vật đáng giá 15 $ của tên Vũ-trọng-Giác được thả vì không đủ chứng cớ, nhưng vì tên sự còn nhỏ tuổi nên tòa giao vào nhà bảo-cô cho tới khi thành thân; Dương-văn-Tư đã can án đi trốn nay tòa phạt 1 năm tù; Trần-thị-Tỷ du đãng 3 tháng tù; Trần-v-Rượu và Đỗ-v-Nga

(Xem tường thứ ba, cột thứ bảy).

Số 83
THÚY-HỦ'
NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Đài-tôn nói:

— Hắn vốn giỏi võ-nghệ, chỉ vì tính-khí thô-bỉ khó chịu. Hắn ở trong ngục *Giang-châu*, chỉ uống rượu cả ngày, đối với tội-nhân không làm sao, lại thường hay gây sự đánh những kẻ ngục tốt, đã nhiều lần hắn làm cho liên-lụy đến tôi. Giữa đường thấy sự bất bình, dẫu tay cường-bạo, hắn cũng dám đánh, vì thế mọi người ở đất *Giang-châu* này, ai nấy đều phải kinh-sợ.

Tống-giang nói:

— Chúng ta uống mấy chén rượu nữa, rồi đi ra ngoài thành ngoạn cảnh một lúc.

Đài-tôn nói:

— Ừ! Tôi quên đi mất! Để bây giờ tôi đưa đại-huynh ra xem cảnh bờ sông.

Tống-giang nói:

— Tôi vẫn muốn xem phong cảnh đất *Giang-châu* này, nếu vậy thì còn gì hay bằng?

Lại nói chuyện *Lý-qui* được số tiền ấy, nghĩ thầm trong lòng rằng: *Tống-giang* thật là người ít có. Xưa nay chưa từng quen biết ta bao giờ, mà dám cho ta vay mười lạng bạc. Quả nhiên có lòng khinh-tài trọng nghĩa, tiếng đồn không phải là lời nói ngoa. Tiếc thay trong mấy ngày nay ta chỉ thua luôn mãi, muốn làm một vị hảo-hán mời hắn một bữa mà trong lưng chẳng còn đồng nào. Ngày nay được mười lạng bạc của hắn, ăn là ta hãy đem đến sòng bạc đánh liều, may ra kiếm được một vài quan tiền, ta sẽ mời hắn đi uống rượu, hà chẳng hay lắm ru!

Bấy giờ *Lý-qui* lật-đật đi ra ngoài thành, tìm đến sòng bạc của *Tiêu-trương-ất*. Khi vào tới nơi, *Lý-qui* vất mười lạng bạc xuống đấy mà bảo rằng:

— Đưa tiền thẻ đây để ta đánh.

Tiêu-trương-ất biết *Lý-qui* xưa nay là người đánh bạc vẫn có tính sòng-phẳng, mới bảo rằng:

— Bác hãy thư-thả, để mở xong cái này đã, cái sau sẽ đánh.

Lý-qui nói:

— Ta phải đánh ngay từ cái này.

Tiêu-trương-ất nói:

— Bác nên nghe cái nào đích-xác, hãy đánh.

Lý-qui nói:

— Ta chẳng nghe ngóng chi cả, cứ lật đất liều một cái cho rồi. Mỗi cái đánh năm lạng bạc.

Có một bọn con bạc đang ngồi chực đánh, *Lý-qui* giật lấy tiền thẻ của chúng rồi nói:

— Nào, ai đặt với tôi đây!

Tiêu-trương-ất nói:

— Tôi đặt với bác năm lạng bạc nhé!

Lý-qui reo lên một tiếng «ăn rồi», không ngờ bị thua. *Tiêu-trương-ất* liền vơ lấy đồng bạc.

Lý-qui nói:

— Cần tôi ở đấy cả thấy mười lạng.

Tiêu-trương-ất nói:

— Bác lại đặt với tôi một cái năm lạng bạc nữa, nếu cái này được tôi sẽ hoàn lại.

Lý-qui lại cầm lấy tiền thẻ, rồi reo to lên rằng «ăn rồi», không ngờ lại bị thua nốt. *Tiêu-trương-ất* cười mà bảo rằng:

— Tôi đã bảo bác thư-thả hãy đánh, bác không nghe tôi, bây giờ thành ra thua luôn hai cái.

Lý-qui nói:

— Số bạc ấy của người khác, chứ không phải của tôi.

Tiêu-trương-ất nói:

— Dẫu của ai nữa thì cũng không kể, bác đã đánh thua rồi, còn nói cái gì!

Lý-qui nói:

— Bất đắc dĩ thì nhà-ngươi hãy cho ta vay, sáng mai ta sẽ trả.

Tiêu-trương-ất nói:

— Bác nói phiếm làm gì thế! Trong sòng có bạc xưa nay dẫu cha con cũng không nể nhau. Rõ-ràng bác đã thua rồi, can chi lại còn nói lôi-thôi nữa.

Lý-qui cởi phăng cái áo ngoài ra giải ở trước mặt, rồi quát to lên mà rằng:

— Chúng bay có trả ông bay không thì bảo!

Tiêu trương-ất nói:

— *Lý đại-huynh* xưa nay đánh bạc vẫn rất sòng-phẳng, hôm nay cớ sao lại rắc-rối thế!

Lý qui chẳng nói chẳng rằng, liền quơ xuống đất vơ lấy số bạc, lại cướp cả hơn mười lạng bạc của người khác nữa, đem bỏ vào cái vạt áo mà tàm lại, rồi đứng dậy trừng mắt lên bảo rằng:

— Xưa nay ông đánh bạc vẫn sòng phẳng, bây giờ hãy thử không sòng phẳng một phen xem sao!

Tiêu-trương-ất vội-vàng giằng lấy thì bị *Lý-qui* đánh cho một cái. Cả bọn hơn mười người con bạc xúm lại giằng lấy số tiền, đều bị *Lý qui* đánh vung tán tác. *Lý-qui* đánh cho mọi người chạy lạc-lõng đi mỗi đứa một nơi, rồi tức khắc quay ra ngoài cửa.

Người canh cửa bỏi rằng:

— Bác định đi đâu?

Lý-qui lấy tay gạt ra, đá cho một cái, rồi mở cửa ù chạy. Mọi người lại đuổi theo ra, đứng ở trước cửa mà kêu rầm lên rằng:

— *Lý đại-huynh* ơi! Sao bác cản đỡ như thế! cướp cả tiền của chúng tôi mà đem đi.

Chúng chỉ đứng ở trước cửa mà kêu gào, không một người nào dám đến gần *Lý qui*. *Lý-qui* đang cầm đầu chạy, bỗng thấy phía sau lưng có người đuổi theo, vỗ vào vai mà bảo rằng:

— Sao nhà người lại cướp tiền của người ta!

Lý qui nói:

— Có bận gì đến ai không?

Lý qui vừa nói vừa quay đầu nhìn lại, không ngờ người đuổi theo ấy là *Đài-tôn*, mà sau lưng *Đài-tôn* thấy có *Tống-giang* đứng. *Lý-qui* trông thấy, giật mình kinh sợ, liền nói:

— *Đại-huynh* chớ giận, *Thiết-ngưu* này xưa nay đánh bạc vẫn thường sòng phẳng, ngày nay chẳng may thua mất số tiền của *đại-huynh* cho, lại không còn đồng nào để mời *đại-huynh* đi uống rượu. Trong khi nguy cấp, bất-đắc-dĩ tôi phải phá bĩnh vậy.

Tống-giang nghe nói, cả cười mà rằng:

— Hiền-đệ có cần dùng tiền tiêu, xin hỏi tôi mà lấy ngày nay đã rõ-ràng đánh thua rồi thì nên đưa trả người ta.

Lý qui bất-đắc-dĩ phải cầm số tiền ở trong bọc áo, trao tay cho *Tống-giang*. *Tống-giang* liền gọi *Tiêu-trương-ất* đến trước mặt mà giao trả hẳn.

Tiêu-trương-ất cầm lấy, rồi nói:

— Dám hỏi hai ngài! Chúng tôi chỉ xin lấy lại số tiền của chúng tôi, còn mười lạng bạc này, dẫu *Lý đại-huynh* đã đánh thua rồi, chúng tôi cũng tình-nguyện nộp lại, để khỏi sinh sự thù-oán về sau.

Tống-giang nói:

— Nhà-ngươi cứ đem đi, không phải lo ngại.

Tiêu trương-ất nhất-định từ chối mà không dám nhận. *Tống-giang* lại hỏi:

— Hắn có đánh-đập các ngươi hay không?

Tiêu-trương-ất nói:

— Người cầm thẻ, người vơ tiền và người canh cửa đều bị hắn đánh ở trong sòng.

Tống-giang nói:

— Nếu vậy thì ta cho chúng lấy thêm ký đem về mà chữa thuốc, ta nghĩ hắn, tự-khắc sẽ không dám đến đây nữa. (Còn nữa)

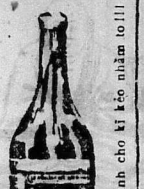
Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

• TONIQUE TONKIOIS •

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo khoa tự-nghiệm in ra đây, chứ không phải có mấy chữ thuốc vẽ những bịnh lạ, làm trò-cười cho thiên-hạ và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-tới và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tôi Một-cốc phụng lời chân phá rằng:

Chữa nay đại được phàng cần MONTÈS qui ông, có chế nên một thứ rượu bổ để giúp nợ dụng cạo rất hay, đáng nên giu thưởng, trước lạo phí phí ghi cho qui được phòng chế-dụng để tỏ thành-ghi.

• Khâm thử

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

Đứng có quào gãy như vậy có ngứa thì lấy Pommade Cadum thoa, êm ái hết liền

ăn cắp gạo ở quan-khẩu thì tên Rược phải 6 tháng tù, còn tên Nga được tha; Phạm-v-Thiệt đánh Ng-thị-Nam bị thương phải một tháng tù án treo; Trần-v-Khang du-đãng phải ba tháng tù.

Còn mấy việc nữa để phiên sau mới xử.

Sòng đỏ-bác. Dạo này vì lẽ các thầy mật-thám tróc nã riết, nên những con bạc hết đường sinh-nhai thì đã tưởng là hạnh-phúc cho muôn nhà, nhưng chẳng ngờ họ lại mới tìm được mấy nơi rất kín-đáo, ít người ngó-vực, là những nhà ở ngõ-làu. Nghe nó, tối nào họ cũng tụ họp đông lắm, người ta, người Khách đủ hạng, sát phạt rất dữ-dội. Cứ những nhà chị-em nào không cần tiếp khách, không cần đi mời rượu, ấy là có ngụ ý kiếm ăn về lối đó được phát-tài hơn!

Giải ra tòa án. — Ng-v-Lân 20 tuổi làm cu-li, nhà ở phố Đường-cát bị ngờ là ăn cắp một cái vi đựng 5$50 và cái thẻ sưu của tên Ng-v-Phong; Trần-thị Tỷ làm cu-ly cho lò-bát nhà ở Đông-khê; Ng-thị-Nhân làm cu-ly ở sau-kho nhà ở Đông-khê; Phạm-thị-Vẻn bán hàng rau nhà ở Lạo-viên bị ngờ là ăn cắp gạo ở Sáu-kho; Hà-v-Huynh làm bồi nhà ở phố Belgique bị ngờ là ăn cắp 5 là giấy bạc 100 *francs* của một người lính tây tên là Lecorre; Trần-hữu-Ngaiêm, 33 tuổi lính khố-xanh tuần phòng bắt cần đề tên nhà pha Phạm-Đăng-Tôn được đều phải giải ra tòa án để xét nghĩ.

Bắt chó. — Ngày hôm qua sở Cảm bắt được một con chó ta và một con chó tây chạy ngoài đường đề cho đưa vào nhà giam sắc vật.

Táo gan thật. — Hồi nhá-nhem tối thứ hai một gã an nhà rầy 12 gian ở phố Đường-cát có kẻ trèm lên cửa vào lấy mất một cái mâm đồng và 5 đồng bạc tiền trinh. Nhưng mâm mất trộm ở trên gác nơi chuyện rằng thấy bóng nó thì lên ngay, thế mà nó biến đi đằng nào mất, thực lạ! Người ta ngờ nó truyền mái nhà mà tẩu thoát.

Cuộc bảo-cử. — Có lẽ kỳ tái bảo thêm một nội-viên này kịch-liệt lắm thì phải. Hiện ngày hôm qua lại được tin có mấy ông nữa muốn ra. Khi nào được tin đích xác sẽ đăng báo rõ để bà con biết mà lựa chọn.

Lời cảm ơn

Tôi ra ứng cử Hội-viên thành-phố từ năm 1895 đến nay kỳ nào cũng được các ngài có lòng yêu mà đề cử tôi ra chốn nghị-trường.

Đến kỳ này sở người ra ứng-cử lại càng đông, mà tôi không hề nản chí, vì có chân nhiệt-thành nên các ngài vẫn tin nhiệm mà bầu cho tôi được nhiều phiếu hơn cả.

Nay tôi đã tráng cử, vậy có lời đa tạ tấm lòng luyến ái của các ngài thân, thương trong thành-phố.

Nam-Sinh

Thưa các ngài đi bàu cử,

Vì các ngài có lòng tin cậy, mà tôi lại được tái cử hội-viên thành-phố Haiphong ngày 3 Mai mới rồi, thì tôi xin làm hết nghĩa-vụ, và có lời đa tạ các ngài.

Nguyễn-ngọc-Phong dit Sỹ-kỳ

GIA-LÂM

Cái nạn ô-tô. — Ngày 3 Mai vừa rồi M. Case là giáo sư tại trường Trung-học Albert Sarraut đi ô-tô sang Đáp-cầu, ông cầm máy lấy, trong ô-tô có cậu con trai ông và một người linh thuộc về đạo thuộc-địa thứ chín. Khi xe tới cổ ngã ba Gia-lâm thì đụng phải một cái xe tay, xe tay bị gãy tan tành; rồi ô-tô lại đâm phải vào cái nhà tranh bên vệ đường, cậu con ông Case và vào cái kính chắn-phong bị nhiều thương tích khá nặng.

May lúc ấy có chiếc ô-tô của M. Filatrisu đi qua đó, liền đem ngay về nhà thương điều-trị.

BẮC-NINH

huyện oanyễn. — Hồi 2 giờ chiều hôm thứ hai vừa rồi M. Cammissar là giám-binh đã sang Hanoi để nhận việc. M. Gros giám binh mới đã đến đây từ ngày thứ sáu.

Chuyến xe-lửa 7 giờ sáng hôm thứ ba M. Lavocat là biên-tập đã đổi đi Phú-thọ.

LẠNG-SƠN

Một người lính lê-dương bị sét đánh. — Trưa thứ hai vừa rồi, một người lính lê-dương tên là Grieder bị sét đánh ở Mậu sơn, chết ngay lập tức.

Quan công-sứ bản tỉnh và quan coi đạo binh lê-dương đã lập tức đến tận nơi xem và cho mang xác người bị hại về Lạng-sơn mai táng.

VIỆC KINH-ĐÔ

Mùa màng gặt hái. — Sự gặt-hái nay đã khở-mành được vài tuần rồi, các miền ruộng sâu ruộng cạn cũng có nơi được nơi mất, lại cũng có nơi đã chín, nơi mới trỗ bông, sự thu-hoạch mười phần mới được ba bốn mà nơi được nơi mất đồ đồng lại cũng chẳng ra gì có lẽ mùa tháng tư này không đủ gạo mà ăn, cho đến tháng tám thì chắc sẽ có cái nạn cơ-cận tương tại đó vậy.

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG BÌNH

Phát chẩn. — Quan trên mới mở cuộc phát chẩn ở than-phố Đông-hới và ở hạt Lý-thủy. Nhờ thế các hạng cùng dân cũng đỡ được nhiều.

Dịch trâu bò. — Ở huyện Tuyên-hóa có dịch trâu bò; dịch-chứng mới phát sinh mà đã chết mất 112 con rồi. Một trăm mười hai con trâu, bò đó, chia ra bốn làng sau này: Làng Tân-an 71 con, làng Lâm-sum 39 con, làng Lang-vân 1 con, làng Thanh-làng một con. Hiện đã thi-hành phương-pháp đề-phòng.

Ngạch tỉnh-thuộc. — M. Nguyễn-v-Phàng, bổ bát-phẩm ty mễ, thay cho M. Bùi-xuân-Vinh bệnh-mất.

Gạo đã ra giá. — Hôm nay từ thanh-thị cho chí thôn-quê, giá gạo đã hạ hơn trước. Tuy gạo mới về mùa tháng năm chưa có, nhưng nhờ gạo ngoài tải đến bán nhiều lắm. Chẳng những các thương-gia chủ-trương việc buôn bán thóc gạo mà thôi, chính quan tỉnh cũng chủ-trương một phần rất lớn; ấy có ích nhờ có quan trên giảm-sóc đến, mà các nhà buôn không thể giữ được cái độc-quyền buôn bán thóc gạo, không tự-do mà tăng gia một cách thanh-quá được.

Thế là cái tình-hình cát-cứ đã dần dần đỡ đi vậy. Chỉ nay mai là đến kỳ gặt hái mùa tháng năm thì cái nỗi thóc cao gạo kém sẽ tiêu tan đi mất.

Gấu hại người. — Hôm mới rồi, có một người tiều-phu tên là Trần-Pải quán làng Lệ-sơn về hạt Quảng-trạch, đang khi ở trong rừng sâu, chẳng may gặp phải một con gấu tuột to, bằng con bò, nhảy đến cuồm lấy anh ta, toan moi hai con mắt, nhưng anh ta nhanh trí và can đảm lắm, cứ hai tay bịt mắt, cắm đầu vào trận mặt tảng đá lớn. Giữ được cặp mắt nguyên vẹn, thì lại bị cụt mất một ngón tay, và mình mẩy bị nhiều vết thương hơi nặng. Hiện đã chở đến bệnh-viện Đồng-hới điều-trị rồi.

Giống gấu rừng là một loài độc-thú, thường làm hại con nhà đi rừng mà nó có cái tính móc mắt người ta, tục truyền rằng: giống gấu mắt dọc, nó thấy người mắt ngang, cho nên nó ghét, không biết có quả thế không?

TOURANE

Biển đi đâu được. — Sáng hôm 30 avril, tại trong một hãng Pháp-thương có vắng mặt một thầy ký, đợi mãi hồi lâu không thấy tới làm việc, mà thầy ký ấy hôm trước ông chủ hãng có sai đem chín ngàn rưỡi đồng bạc đi gửi tại nhà Ngân-hàng; vì sự khả nghi nên ông chủ phải đi trình sở cảnh-sát biết.

Quan trên đã điện đi khắp các nơi để đò xét, và cho nỏi tất cả các chú ô-tô. Nghe nói lúc 3 giờ khuya hôm ấy có người thuê một chiếc ô-tô riêng đi Bình định. Cách 2 hôm sau lại có tin rằng thầy ký hiện đã bị bắt ở Nha-trang rồi; như thế tưởng khó lòng mà biển đi đâu được.

(Xem trang thứ tư).

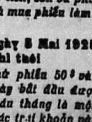
VIỆC LÀM PHÚC BỐC NHỮNG MỘ ÂM HỒN Ở GẦN CHÙA CHÂU-LONG

MM. Lê văn Phúc, hàng Gai 10 p., Trần-huy-Lộc, Quan Thánh 2 p., Cụ ký 1 p., Ng-thị Nhàn, Quan Thánh 1 p., Bà giáo Quán, trường Yên-thành 2 p., Trần thị-Ngọc, phố Đề-kiều-Vị 1 p., Bà Xã, phố Đề hữu-Vị 3 p., Bà giáo Tuy, phố Đề-hữu-Vị 1 p., Bà hai Giá, phố Đề-hữu-Vị 0 p. 50, Bà hai Hiền, phố Đề hữu-Vị 1 p., Bà trưởng xem, phố Dieulefils 1 p., Bà Lê-đình-Cảnh 1 p., Nguyễn-thị-Nguyên 1 p., Võ-ngọc-Thọ 1 p., Hoàng-thị Phác 1 p., Bà cụ Vải 1 p., Số 69, phố Quan Thánh 2 p., Ông trưởng phố hàng Giấy 1 p., Bùi văn-Nguyên, hàng Bún 1 p., Ông đội Hoàn, hàng Bún 1 p., Đức-Quang, phố hàng Gà Cửa Đông 1 p., Bà Mi-hên, Quan Thánh 3 p., Đào tiến Trọng, hàng Giấy 1 p., Trịnh-thị Thông, phố chợ Đồng-xuân 3 p., Bà Giang, 44, hàng Nâu 15 p., Bà ba Long 4 p., Hương Nông, phố Lò Đúc 1 p., Ng xuan-Khanh, cầu Đất 5 p., Ng-tri-Tá, hàng Lờ 3 p., Ông ký Hồ, phố Cầu mới 1 p., Bà Giêm, phố Cầu Đất 1 p., Trần-thị Nhờ, hàng Chiếu-kinh 1 p., Hàn ngọc Dương 0 p. 50, Cụ ký Nguyễn Bân thôn 2 p., ông chủ hiệu Phúc Mỹ 5 p., Cao gia Thập phương 7 p., ông cai Xuyên 1 p., Số Sơn-xuân-Quang 5 p., An Viên, Ng-duy-Bình 1 p., An-Thái, hàng khoai 5 p., Ng-v-Hiến, hàng Khoai 2 p., Hiệu Đức-Long, phố Mã-mây 2 p., Tạ-Tài, hàng Than 3 p., Trần-thị Sáu, phố An-ninh-thượng 3 p., Bà cảm phó Jambert 1 p., Đào-trọng-Đỉ 1 p., Chi-Lợi, 32, hàng Gai 10 cái tiền.

HỎI CÁC NHÀ MẮC BỆNH XUYỄN, BỆNH HEN!

Đừng thấy mắc bệnh mà đi nằn làng, nên dùng thuốc ANTISMINE EXIBARD (REMÈDE d'ANTISSINIE en POUDRE) bằng bột, bằng thuốc lá hút, thì thấy đỡ chịu ngay, và khỏi tốn-chi. Có bột trong mỗi cái đó, bắc trên một mảnh kim-khí mà đốt, rồi thở cái khói thuốc, thì lập tức đỡ ngay. Cứ thử mà xem, sẽ thấy kiến-hiệu là thường. Hãi thuốc quấn Abyssinie Exibard (CIGARETTES d'ABYSSINIE EXIBARD), cũng hiệu-nghiệm lắm.

Trên cái bằng quấn chung quanh hộp thuốc có in dấu-hiệu sau này mới là thực hiệu:

MARQUE DÉPOSÉE

Có bán tại: H. FERRÉ & Cie, 28, Rue Richelieu, Paris, và các hàng Bào-chế.

Gởi bán tại { BLANC, Hanoi MONTÈS, Hanoi

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ tư 6 Mai 1925

TẠP KỊCH TRÍCH DIỄN

Tối hôm 22 Avril trước, bản-hội có diễn một đoạn về tích « Trương-Sinh » và một tích hài kịch « Một cảnh Đồ-sơn », các quý khách ngợi khen, nay tiếp được thơ của các ngài báo diễn lại. vậy bản-hội xin chiều ý để các ngài được hài lòng.

Tối nay xin diễn:

Đoạn thứ nhất:

PHẠM-CÔNG CÚC-HOA

2 Cảnh)

Hai vợ chồng Phạm Công Cúc-Hoa đem nhau đi ở riêng, đến lúc có khoa thi, Cúc-Hoa phải đem tấm lụa tấy của bố mẹ khi trước cho để dành. đem ra may áo cho chồng đi thi, Phạm Công đi đến nửa đường, sực nhớ đến ngày giỗ bố thiết lập lên giữa đường mà càng, rồi gánh lều chiếu cho bọn học trò sang trọng đi thi.

Đoạn này có hát bài « Nhất nông nhì sĩ » và bài đáp lại « Nhất sĩ nhì nông » (Hát giọng nói nhiều).

Đoạn thứ hai:

TRƯƠNG-SINH

(1 Cảnh)

Trương-Sinh đi lính, Vũ-thị đi tiễn.

Đoạn nay có hát bài « Quân tử vu dịch ... » Ai nghe cũng lấy làm thích lắm.

Đoạn thứ ba:

MỘT CẢNH ĐỒ SƠN

(4 Cảnh)

Tân hài-kịch này bản-hội mới soạn ra. Các đồ bài trí bày theo lối thời nay, rất là công phu lắm. Có bài diễn tuyệt tả cảnh Đồ-sơn của thày thông Pho đọc cho cha mẹ nghe, nghe, rất là hay.

Bài tập-kịch diễn tối hôm nay có nhiều giọng hát hay. Vậy xin liệt-quý chư-tôn hạ cố đến xem đông cho để khỏi phụ công của bản-hội bấy lâu nay vẫn xin lưu tâm tìm những tích hát hay đem ra diễn để cầm tạ cái tình luyến ái của các ngài đối với bản-hội từ xưa đến nay.

Xin các quý khách đến sớm cho và xin lấy vé trước kẻo hết. Đúng 7am giờ tối tai khai diễn. Có bán vé trước từ tối thứ Ba.

Tối thứ năm 7 Mai 1925

TRƯỜNG TU CÔNG CHÚA

Loài tôm tu luyện thành tiên,
Ấy ai gặp gỡ là duyên tình cờ.

Tích này có cảnh « Da-soa nã-nhạc » ra mắt hát, và có bộ thủy-tộc mới sắm mới lại trông rất là ngoạn mục. Các con giống mới chế ấy trông như thực.

NHÀ BÀO-CHUỒNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất: Santalol chất: Salol và chất: Uroformine

Giá 1$80 một hộp

Chè ngon hương tốt

Giống chè ngon sinh sản có được mấy không đủ cho người mua dùng, lẽ tất phải đem chè xấu mà hòa lộn vào. Bản hiệu không đem phụ lòng các quí-khách chiếu cố, không liếc công-lao, không nề tổn-phí, đem liền đến đặt sẵn tại các nơi có sản chè ngon, vì thế năm nay làm nhiều hạng chè tốt bán hiệu mua được cả.

Các qui khách dùng đến chè, xin biết cho rằng hiệu chè SAM-MẬU này là hạng chè thượng hảo; xét kỹ hương vị thì đủ rõ rằng hạng chè này cùng với hạng chè hòa lớn, khác nhau một giời một vực.

Chè này bán ở phố hàng Ngang số 59, Hanoi.

Hiệu kim-hoàn

昌盛

HOÀNG-QUANG-THIỆN

Bijoutier

CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF

Hanoi, 91, Rue des Changeurs, Hanoi

Nhà làm đồ vàng bạc ở giữa phố hàng Bạc, chủ-hiệu có bằng tốt-nghiệp về nghề chạm chữ tại trường Công-nghệ Hanoi. Kén toàn những thợ rất khéo, làm cẩn thận, sang đúng tuổi. Các ngài chiếu-cố lại nắm xem, xin chắc được vừa ý, không phải lo ngại điều gì.

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, tỉ mỉ năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người, bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống:

Cachets du Docteur Natal

0$95 một ốp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sở vọng.

Nếu phổi yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhiều, có giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Natal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị bệnh hen.

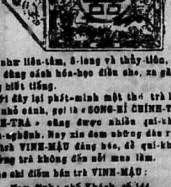
Giá tiền là 0$90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở Quảng-đông bên Tàu, đã mấy mươi năm nay, có mở xưởng chế-tạo ở Vũ-di-sơn, chọn các thứ trà đầu-xuân thượng-hảo hạng tại trên non cất

sao như liên-tâm, ô-long và thủy-liên, vân vân, đóng cành hồn-hậu điều cho, xa gần ai cũng biết tiếng.

Mới đây lại phát-minh một thứ trà liên-tâm nhỏ cánh, gọi là « SONG-HỈ CHÍNH-THẤT DANH-TRÀ » cũng được nhiều quí-khách hòan-nghênh. Nay xin đem những dấu riêng của trà VINH-MẬU đăng báo, để qui-khách thưởng trà không đến nỗi mua lầm.

Gần chỉ điểm bán trà VINH-MẬU:

Nam-định: phố Khách, số 144.
Hà-nội: phố Hàng-ngang, số 26.
Hải-dương: phố Khách, số 14.

Vinh-Mậu trà hiệu cần bạch

Hội xuất vốn về việc nhà đất ở Đông-pháp

(CRÉDIT FONCIER DE L'INDOCHINE)

Hội vô-danh vốn số 50 triệu phật-lăng

Hội sở: 96 bis, phố Haussmann, Paris

Chi điếm: SAIGON, HANOI và HAIPHONG

Cuộc mở trái khoán 50 vạn bạc

(Theo lời quyết nghị của Hội-đồng Trị-sự đã được Đại hội-đồng các hội-viên họp bất thường ngày 28 Mars 1925 chuẩn y)

Có ba hạng trái khoán phiếu: một hạng 50$ —, một hạng 100$ và một hạng 500$, tùy ý các quý vị muốn mua thứ nào cũng được. Các trái phiếu ấy được lãi đồng niên là sáu phân (6 %) các thứ tiền thuế không phải chịu (trừ ra thứ tiền thuế luân chuyển người nọ bán cho người kia thì về phần qui vị chịu).

Khi mua phiếu thì phải nộp ngay một phần tư tiền, còn ba phần tư tiền nữa thì khi nào sự phân phát các phiếu cho các nhà mua phiếu làm xong, thì sẽ nộp nốt.

Cuộc bảo phiếu sẽ bắt đầu mở từ ngày 5 Mai 1925 cho đến ngày 25 Mai 1925 thì thôi

Các trái phiếu 500$ giá bán là 498$ — còn thứ phiếu 50$ và 100$ thì bán đồng giá là 50$ và 100$. — Các trái khoán này bắt đầu được hưởng lợi-tức từ 15 Juillet 1925. — Tiền lợi-tức cứ hết sáu tháng là một lần giả, giả vào ngày 15 Janvier và 15 Juillet mỗi năm. — Các trái khoán này hết hạn 10 năm thì sẽ hoàn lại các trái chủ y nguyên vốn. Song nửa chừng bất cứ lúc nào các trái chủ có thể xin rút vốn về được, chỉ phải giả cho hội một số tiền hoa-hồng là 5 %, về số tiền vốn lấy ra và mấy tháng lãi đang giở giang về sau thì tăng cuối cùng sẽ không tính. Muốn rút vốn về như thế phải báo cho hội biết trước 8 ngày khi lấy vốn phiếu 500$ về và 5 ngày khi lấy vốn 50$ và 100$ về.

CÁC PHIẾU BÁN TẠI:

HỘI SOCIÉTÉ FINANCIÈRE FRANÇAISE ET COLONIALE PHỐ SOMME, SỐ 93, SAIGON và tất cả các chi-nhánh và chi-điếm ĐÔNG-PHÁP NGÂN HÀNG.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

GIAN BÁN ĐỒ THƯỜNG DÙNG TRONG NHÀ

Mấy thứ giá hàng

Ấm cà-phê bằng aluminium poli, quai rọ.	4 fr. 50
Một bộ 5 cái xoong, bằng aluminium poli, cán bằng gỗ. . .	50 fr. 00
Faitout bằng aluminium poli, giáng vại 20 c/m.	15 fr. 00
Passe bouillon bằng sắt mạ thiếc cán gỗ 16 c/m.	2 fr. 25
Poelon bằng aluminium poli, cán gỗ sơn, vung có núm 40 c/m.	7 fr. 50
Cối làm xã cầu, tủng gỗ, 2 lít, dùng cho 6 người. . . .	95 fr. 00
Kéo bằng thép bóng	5 fr. 00
Dao tủi kiểu Thụy sĩ	6 fr. 50

Compte postal N° 49

PHÚ-YÊN

Mùa màng. — Mùa lúa tháng ba này gặt hái đã gần xong, lúa thóc xem bề cũng khá, chỉ có bắp thì được nửa mất nửa, vì lúc tháng giêng hai, trời không có trận mưa nào, nên mới hư như thế.

Bây giờ lúa mới đã có nhiều lại thêm lấy gạo ghe các xứ Nam-kỳ chở ra nhiều lắm, nên giá lúa gạo càng ngày càng hạ nhiều, như khi trước giá lúa 0$70 một giạ, bây giờ thì còn 0$36. Giá gạo trắng khi trước 9$70 một tạ, bây giờ thì còn 6p.40, như vậy thật là một điều đáng mừng cho nhơn dân xứ ta lắm. Nhưng có một điều này thật đáng lo thay, là bạc giấy, bạc đồng, bạc đao, tiền xu, tiền đồng ăn ba, lúc này tự nhiên đi đâu hết, nhà giàu thì bạc hết lần lần, nhà nghèo lại không tiền, rất nỗi cầm một đồng bạc đi đổi lấy bạc hào, đi cả phố khắp chợ chịu 15 3 xu, mà cũng không có, còn thuê mướn cũng dùng lúa, như công đàn ông làm một ngày là 20 xu, thì mướn lúa là hai phần giạ, vì bạc ít nên phải dùng cách đó.

Xét rõ nguyên nhơn là vì từ khi đã hơn 6 tháng rồi, tất cả nhơn dân đều nhờ gạo trong Nam ngoài Bắc chở tới bán, nên chi bạc ấy theo tàu theo ghe mà vào Nam ra Bắc cả. Còn như những thổ sản ở bản tỉnh thâu hoạch đã xong, mà chưa bán đặng mới chi đề góp lần bạc lại, bạc kém là vì lẽ đó. Huống chi lúc này thuế khóa đã gần tới kỳ, mà bạc thì kém như vậy, thật là một điều rất khó cho nhơn dân đó, nhà giàu còn có thể lo nạp đặng, còn bọn dân nghèo nạp thuế đinh kia, biết lấy bạc đâu mà nạp đặng, lại thêm không ai mướn làm lụng gì cả, nên phải bó tay mà chịu vô tiền, thật là một điều đáng lo thay!

Mong rằng nhà nước sẽ nghĩ cách chi cho nhơn dân đặng nhờ, ơn lắm thay!

Nhị-lang lai cảo.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rát phổi làm cho hay ho vặt uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ!

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

ẤY LÀ:

Thuốc nước bổ huyết

MÁU BÒ 1$40

TAM-TỈNH-Y-QUÁN

Phố hàng Dầu, số 35 Nam-định

Hiệu Tam tỉnh có thầy thuốc xem mạch, biết thực hư hàn nhiệt, trị bệnh biết hoàn cấp bản căn, hoàn tán cao đan chế huyền cực tinh tế, chữa đủ các bệnh mới lâu dù nặng dù trọng, số sống phục còn chữa cũng được hồi sinh khởi tử, người giầu có lấy phải giá, người nghèo cũng quá không tiền xin thuốc cũng cho. Chữa các bệnh như sau này: đàn ông mộng tinh, di tinh, hoạt tinh, lãnh tinh dương nuy không để, đàn bà kinh nguyệt không điều, huyết ít, huyết đen, huyết hôi, huyết tích, khí hư sích bạch đai, hậu sản hoặc kinh thủy già liên miên sinh ra trăm chứng không đẻ hay có đẻ không nuôi, các chứng đau bụng đau tức kinh niên, ho lao, hen, đàm suyễn, thổ huyết, khạc huyết, nục huyết, bo huyết, lị huyết, băng huyết, phong thấp cổ chướng bất toại tê bại, phù thũng, giá mỗi hộp hay là chai 1 đồng.

Đau mắt có lông quặm hay ra lông mi bản hiệu chỉ chữa nửa giờ thì khỏi mà mất không có sẹo, mỗi mắt 1 đồng. Trẻ con cam kinh đàm suyễn tả lị mỗi chai 5 hào.

Lậu và giang mai bản-hiệu chữa khỏi và giải nọc không tốn tiêu lại sinh dục như thường mỗi chai 1 đồng, thuốc 5 hào. Cao ba long thực tốt mỗi lạng 5 hào. Thuốc bổ sâm nhung song bổ hoàn già trẻ trai gái đều dùng được cả mỗi hộp 1 đồng.

Thuốc cai ả phiện ngài nào ăn nặng đã lâu uống khỏi không vật vã đi làm được thứ 2 đồng chai 1 đồng, chai con 5 hào, quí khách ở xa viết thư về kể bệnh bản hiệu gửi thuốc tới ngay gửi cách lĩnh hóa giao ngân, ngài gửi mandat - bưu-phiếu, xin đề như sau này: M. TRẦN-ĐẮC SỬ dit TAM TỈNH-Y-QUÁN à Nam định.

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn bản-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản quán cái giấy cuấn báo, chữa lại thế nào thì biên rõ ràng vào đấy, và gửi theo hai hào (0$2 bằng tem cũng được) để chi tiền giấy cuấn khác.

Để ai không gửi tiền theo thì cứ để ngụ ấn như cũ bọc phải trả nặng hơn.

Lại về chốn cũ

Hiệu LỢI-THÁI *bán đồ vàng bạc có lời kính-cáo để quý-khách gần xa được biết nay bản-hiệu lại giọn về nhà cũ số 108, 110, phố hàng Bạc, Hanoi.*

Quý-khách chiếu cố xin cứ gửi thư và tiền đặt về, bản hiệu sẽ chiếu theo thời giá mà gửi hàng đến tận nơi.

Agents d'Annonces en Europe

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Tronchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

Nếu ai mắc phải bệnh tình « Lậu và giang-mai » dù lâu hay mới, dù nặng hay nhẹ mà muốn được mau khỏi, không tốn tiền lại không hại về đường sinh dục, nên lập tức dùng thuốc của hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, n° 46, Rue Principale à Đáp-cầu, vì hiệu ấy là một nhà chuyên trị bán thuốc bệnh tình đã có tiếng không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen và mình tạ ở các nơi gửi lại.

Ở Hà-nội có gửi hiệu Kim-đức-giang, 23, phố hàng Bồ và ở Huế hiệu Phương-nguyên phố Paul-Bert làm đại-lý bán hộ.

Agents d'Annonces en Europe

POUR LE

« TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN »

Sté Mutuelle de Publicité

14, Rue Rougemont, PARIS (IXe)

C. J. BONNET

là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

yếu đuối vàng vọt

GÂY MÕN

Thuốc SIROP de DESCHIENS

có huyết bò

Làm cho sung tác máu men, ấy là một vị thuốc của các Lương-y trứ danh.

Thuốc này hiệu hơn thích bổ tươi và các thứ thuốc có tinh sắt. Các nhà thương tại thành Paris đều dùng cả.

Đại chính tại Paris: DESCHIENS, 9, đường Paul-Baudry và các nhà bán thuốc.

THUẬN-THÀNH

Bottier — Chapelier

7, Rue des Caisses, Hanoi

Kính trình quí-khách,

Bản-hiệu mới sang nhiều mẫu da đẹp, gót cao-su Wood-Milne, dây giầy (lacet) bán buôn giá hạ, xin mời các ngài chiếu-cố.

NGUYỄN-TIẾN-HÀM kính mời

Giá giầy ở ca-ta-lô số 6 của bản-hiệu, nay xin tính hạ giá ở tarif n° 7 hạ nhiều

KÍNH BIẾU CẢ HỘP

Các ngài xưa nay mua kính ở đâu cũng bán kính riêng, hộp riêng; nhưng nay bản hiệu lại có Đại-lý thêm một xiềng làm hộp alluminium ở Shanghai chất hộp kền nhẹ, chủ ý bản-hiệu muốn bán chiều hàng để các ngài đều biết rằng thứ hộp ý mới chế ra thực là nhẹ nhàng. Vậy từ 1er Mai này trở đi các ngài mua một cái kính thì bản hiệu xin biếu riêng một cái hộp giá đáng 0$50.

Các ngài mua buôn xin tính giá riêng.

LY-SENG-BAO

42, PHỐ HÀNG BỒ, HANOI

Cẩn bạch

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酒補

J. BLANC (*đệ nhất hạng bào-chế*)

Ông L. BLANC (*người nối-nghiệp*)

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC

31 phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

2099

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọi.

Giá tiền 0$90

HỠI CÁC NGƯỜI MẮC BỆNH TRĨ, nếu các ông đã dùng đủ các môn thuốc rồi mà chưa khỏi thì nên mua thứ thuốc bôi POMMADE ROYER, dùng đến ngay lập tức mà chóng khỏi lắm.

Ở Paris bán tại hiệu bào chế DUPUY, 225, R. St Martin Ở Hanoi: nhà thuốc LAFON & LAGARDE.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

祥和裕

YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS

48, Rue des Cantonnais, 48

Hanoi (Tonkin)

TÉLÉPHONE n° 268

Bản-hiệu có bán buôn các thứ sơn nhiều, hàng tốt nhiều lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ.

Có bán cả hàng ta (Bắc-kỳ) như the, quyển, lĩnh, lụa, băng, quế, vân vân. cả hàng Saigon như lĩnh, the, vân vân.

Nay mới có đủ các môi, láng thêm, ...

Quí-khách ở gần nên đến bản-hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về, bản-hiệu xin gửi contre remboursement.

2018 Cẩn-bạch YU-WO-TSEONG

Nhà Bán-đồ « TẨM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đái rửa, xưng dạ dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$40

Có bán tại: Nhà Ba-chuông, Hanoi

VIN J. K. WATSON

Là một thứ rượu bổ mạnh nhất, vì cái phép chế rượu ấy ... cái cách chế rượu ấy ... cẩn-thận.

... cần phải dùng chất bổ thật mạnh, dùng rượu ấy ... hiệu-nghiệm mà chóng được hiệu-nghiệm.

huyết suy, bệnh cán suy, bệnh ghip, bệnh ngã nước,

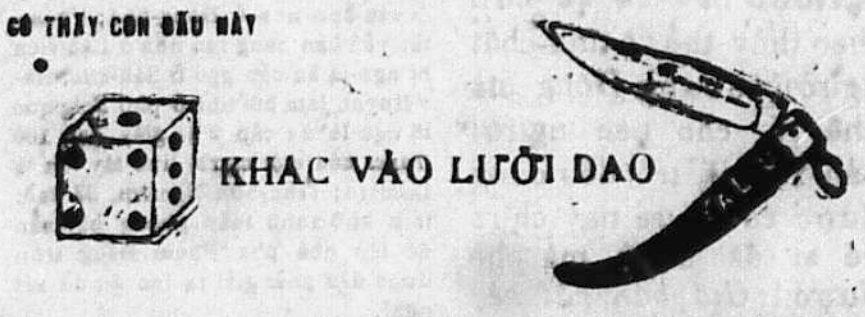
... Uống hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Hiệu BÀO-CHẾ CHASSAGNE

58, Phố Paul-Bert — HANOI

Bán mua một lọ con làm mẫu 0$10

CÓ THẤY CON DẤU NÀY

KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền.

PACHOD Frères & Cie LYON

2050

CÁC NHÀ THẦU KHOÁN! CÁC NHÀ CHỦ MỎ!

NÊN CẨN THẬN!!!

VỀ VIỆC KHÍ DỤNG MÒN MỎI ĐI,

NÊN MUA KHÍ DỤNG

S.A.C.M. TOÀN BẰNG THÉP NGUYÊN

CÓ THỂ DÙNG ĐẾN KHI MÒN HẾT MỚI THÔI

CÓ CHỨA SẴN NHIỀU — TIẾP ĐƯỢC THƯ GỬI HÀNG NGAY

CÓ CÁC KIỂU ĐỂ ĐẶT CÁC MÁY

... ATELIERS de CONSTRUCTIONS MÉCANIQUES à HAIPHONG. Giây nói: ... Tên viết tắt: CABESTAN

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC

MỘT TRIỆU

HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN

Muốn được một số tiền ấy, nên mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Lúc mua vé thì giả 20 quan, còn thì đóng làm 25 tháng mỗi tháng ba mươi quan. ...

Vé CRÉDIT NATIONAL mỗi năm tám kỳ ... 1er Janvier, 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre

Mỗi lần rút số có:

1 lô	....	MỘT TRIỆU
1 lô	....	500.000 quan
2 lô	....	200.000 quan
3 lô	....	100.000 quan
6 lô	....	50.000 quan

Tiền rút số tám kỳ trong một năm cộng là 20 triệu quan

... Banque de Change et de Crédit de Marseille, ... nhà 20, đường quan Thánh, Hanoi.

Việc bán vé này theo ... 12 Mars 1920.

NGƯỜI MUA ĐƯỢC MỌI ĐIỀU CHẮC CHẮN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)